

Către: **Dlui Victor Parlicov, Ministru, Ministerul Energiei**

Nr. 65/23-EC din 23 august 2023

Ref: proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (număr unic 238/MEn/2023)

Stimate dle Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice demarate și avizării repetate a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea Legii 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, și prezintă anexat propunerile comunității EBA reieșind din dezideratul de dezvoltare a energiei sustenabile prin măsuri de eficiență energetică și promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile. Apreciam deschiderea ministerului pentru a dezbate aceste subiecte prioritare în vederea identificării celor mai optime soluții cu impact cât mai redus asupra consumatorului final.

Comunitatea de afaceri își menține poziția legată de necesitatea imperativă de a asigura predictibilitate și transparență considerând că Guvernul trebuie să monitorizeze prin mecanisme eficiente nivelul impactului asigurând o dezvoltare sustenabilă a sectorului.

Rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung al sectorului energetic al Republicii Moldova.

Anexă: 6 pagini

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Ex: eugen.cozmulici@eba.md

Tel: 079188919

Anexă: propuneri amendamente EBA (număr unic 238/MEn/2023)

Anexă: Propuneri de modificare a Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Prevederea articolelor	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea
<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p>garanție de bună execuție a contractului - mijloace financiare depuse de către un potențial producător la dispoziția Guvernului, în cazul oferirii statutului de producător eligibil în cadrul licitației, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în cazul confirmării statutului de producător eligibil de energie electrică, pentru asigurarea realizării obligațiunilor contractuale privind construcția și punerea în funcțiune a centralei electrice de producere din surse regenerabile.</p>	<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p>garanție de bună execuție - mijloace financiare depuse de către un potențial producător la dispoziția Guvernului, în cazul oferirii statutului de producător eligibil în cadrul licitației, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în cazul confirmării statutului de producător eligibil de energie electrică, pentru asigurarea realizării obligațiunilor contractuale privind construcția și punerea în funcțiune a centralei electrice de producere din surse regenerabile, sau operatorilor de sistem la emiterea avizelor de racordare.</p>	<p>Ajustat în conformitate cu modificarea din art. 28 (4¹)</p>
<p>Articolul 14: „c¹) elaborează și aprobă clauzele obligatorii la contractul pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile de la producător, precum și modelul contractului pentru tranzacții inter-pares;”</p>	<p>Articolul 14: c¹) elaborează și aprobă clauzele obligatorii la contractul pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile de la producătorii eligibili, precum și modelul contractului pentru tranzacții inter-pares;</p>	<p>Clauze obligatorii ar fi oportun să fie impuse numai pentru producătorii eligibili, cel liber nu trebuie să fie reglementați.</p>
<p>Articolul 28: Accesul la rețea (¹) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile, inclusiv prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, beneficiază de o procedura simplificată de racordare la rețea a centralei electrice de mici dimensiuni, prin intermediul unei notificări simplificate cu condiția ca stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Procedura de notificare simplificată este descrisă în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat</p>	<p>Articolul 28: Accesul la rețea (¹) Prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile cu puterea instalată de nu depășește 10 kW, beneficiază de o procedura simplificată de racordare la rețea a centralei electrice de mici dimensiuni, prin intermediul unei notificări simplificate cu condiția ca stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Procedura de notificare simplificată este descrisă în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice,</p>	<p>Se propune până la 10 kW fiind o putere optimă pentru o centrala deținută de un consumator casnic și care nu are un impact considerabil asupra rețelelor de distribuție. La fel nu poate fi aplicat pentru alți producători deoarece pentru ei sunt exigente specifice de funcționare în paralel cu rețeaua electrica, inclusiv din punct de vedere a securității, fiabilității și calității serviciilor prestate.</p>

Prevederea articolelor	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea
în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică	aprobat în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.	
Articolul 28: (4 ¹) Operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție a energiei electrice, la eliberarea avizelor de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie, percep din partea solicitantului a cărui unitate de generare depășește 200 kW, în conformitate cu condițiile și termenii stabiliți în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, o garanție de bună execuție.	Articolul 28: (4 ¹) Operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție a energiei electrice, la eliberarea avizelor de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie, percep din partea solicitantului a cărui unitate de generare depășește 200 kW, în conformitate cu condițiile și termenii stabiliți în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, o garanție de bună execuție. Quantumul garanției de bună execuție pentru 1 kW putere instalată va fi aprobată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. În cazul în care un producător nu îndeplinește avizul de racordare în termenul stabilit din acesta, avizul este anulat, iar garanția de bună execuție va fi utilizată de operatori pentru întărirea rețelelor electrice.	Este necesar de specificat valoarea garanției de buna execuție ori sa punem în sarcina Reglementatorului. Această valoare trebuie să fie una care ar descuraja blocarea rețelei cu avize de racordare solicitate iresponsabil. De asemenea este necesar de scris cum se va gestiona restituirea garanției solicitantului sau transferul acesteia în folosul operatorului.
Articolul 30: a) fiecare activitate reglementată se desfășoară în cadrul unui grup de echilibrare distinct;	Articolul 30: a) fiecare activitate reglementată se desfășoară în cadrul unui sub grup de echilibrare distinct;	Cu cât mai redus va fi grupul de echilibrare cu atât mai reduse sunt efectele acestui grup, din aceste considerente în cadrul unui grup de echilibrare pot fi integrate mai multe subgrupuri de echilibrare. Algoritmii de funcționare a grupului de echilibrare ar fi oportun sa fie reglementat de ANRE la fel cum este și în Romania.
Articolul 30¹: (4) Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică repartizează costurile aferente prețului	Articolul 30¹: (4) Furnizorul central repartizează costurile pentru energia electrică din surse regenerabile fiecărui furnizor,	ANRE doar stabilește reguli de repartizare a costurilor aferente furnizorului central și verifică dacă aceste reguli de repartizare se

Prevederea articolelor	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea
<p>reglementate pentru energia electrică din surse regenerabile fiecărui furnizor de energie electrică, proporțional cotelor-părți prognozate pe piața energiei electrice, ce ar urma a fi deținute de furnizorii respectivi. Furnizorii de energie electrică pot include echivalentul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile în prețurile de furnizare a energiei electrice propriilor săi consumatori finali.</p>	<p>proporțional cotelor-părți înregistrate de furnizorii respectivi pe piața cu amănuntul a energiei electrice pentru ultimele 12 luni. Furnizorii care activează pe piața cu amănuntul a energiei electrice pot include echivalentul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile în prețurile de furnizare a energiei electrice propriilor săi consumatori finali.</p>	<p>respectă, iar însuși repartizarea efectivă a costurilor în cauză este realizată lunar de către Furnizorul central. Mecanismul din propunerea noastră funcționează deja nu înțelegem care este necesitatea de al modifica.</p>
<p>Articolul 30¹: (5) În cazul unor diferențe între cotele-părți prognozate și efective ale fiecărui furnizor, înregistrate la sfârșitul fiecărei perioade de gestiune, Furnizorul central de energie electrică determină, în conformitate metodologia aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, și plătește furnizorilor, o plată de reconciliere, care corespunde diferenței dintre prognoză și cota-parte efectiv înregistrată, cu luarea în considerare a mijloacelor financiare transferate. Dacă plata de reconciliere are valoare negativă, ea se reține din următoarea plată datorată de Furnizorul central de energie electrică către furnizorul respectiv.</p>	<p>Articolul 30¹: Punctul (5) – se exclude</p>	<p>În cazul când se aplică cote stabilite în baza istoricului înregistrat în ultimele 12 luni dispare necesitatea plăților de reconciliere.</p>
<p>Articolul 38³: Punct nou</p>	<p>Articolul 38³: Contracte pe termen lung (1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile cu Furnizorii de serviciu universal sunt în drept să negocieze semnarea contractelor de vânzare a energiei electrice pe termen lung, în următoarele condiții: a) contractul nu depășește durata de 15 ani; b) echipamentul de producere a energiei electrice utilizat este nou și</p>	<p>Consideram necesar includerea acestui punct cum a fost inițial deoarece în situația actuală producătorii din surse regenerabile cu o putere instalată mai mare de 5MW nu vor avea unde să vândă energia electrică în caz că nu au putut participa la licitația organizată de companii ori guvern, ori nu au câștigat la licitație. La fel considerăm extrem de important de a permite semnarea contractelor pe o perioadă mai</p>

Prevederea articolelor	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea
	<p>nu are o dată de fabricație mai veche de 48 luni la momentul punerii în funcțiune;</p> <p>c) prețul de contract este cu cel puțin 10% mai mic din tariful fix stabilit de ANRE în dependență de tehnologie. Prețul stabilit se ajustează anual, în dependență de valoarea tariful fix ajustat de ANRE;</p> <p>d) puterea instalată pe centrala electrică nu depășește 20 MW;</p> <p>e) puterea instalată totală pentru care se pot negocia astfel de contracte va fi stabilită pentru fiecare tehnologie în parte dar nu depășește jumătate din cota maximă de capacitate stabilită de Guvern. Repartizarea cotei între întreprinderi va fi efectuată printr-o hotărâre a ANRE în dependență de cota deținută de piață.</p>	<p>mare de 1 an, la moment avem așa restricție. Acest lucru va aduce mai mulți investitori și țara și proiectele vor fi mai atractive, adițional va ușura obținerea finanțării.</p>
<p>Articolul 39: (3) Ultima propoziție: Operatorul de sistem, la rețelele căruia este conectată centrala electrică a beneficiarului mecanismului contorizării nete, îl notifică despre posibilitatea comunicării în format electronic a datelor lunare, sau cumulativ pentru ultimele 12 luni, la intervenirea termenului stabilit în conformitate cu alin. (4), lit. b), cu privire la activitatea de generare a energiei electrice din surse regenerabile, disponibilă pe inverter/invertoare.</p>	<p>Articolul 39: (3) Ultima propoziție – se exclude</p>	<p>Nu este clară necesitatea acestei comunicări. Se propune excluderea acestei prevederi. Dacă această prevedere a fost inclusă cu scopul determinării unei statistici a energiei electrice real generate, pot fi aplicate metode analitice pentru estimare.</p>
<p>Articolul 39: (8) b¹) cantitatea de energie electrică generată, lunar și/sau cumulativ pentru 12 luni, după cum a fost recepționată de la beneficiarii mecanismului de contorizare netă conform alin. (3), și/sau estimată de operatorii sistemelor de distribuție.</p>	<p>Articolul 39: (8) b1) cantitatea de energie electrică generată, lunar și/sau cumulativ pentru 12 luni, estimată conform procedurii aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p>	<p>Acumularea de date de pe invertoarele producătorilor este un proces anevoios, care va genera și pierderi de informație sau interpretări, astfel, aplicând metode analitice, vor estima aceste valori în baza unei proceduri aprobate de ANRE.</p>

Prevederea articolelor	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea
<p>Articolul 39¹: (1) d) la punctul de conectare al unui prosumator, acesta are obligația instalării unui echipament de măsurare bidirecțional care înregistrează orar energia electrică livrată în rețea și energia electrică consumată din rețea, sau două echipamente de măsurare unidirecționale cu înregistrare orară, într-un loc ușor accesibil pentru citirea datelor. Operatorul de sistem, la rețelele căruia este conectată centrala electrică a prosumatorului, îl notifică despre posibilitatea comunicării în format electronic a datelor lunare, sau cumulativ pentru ultimele 12 luni, la intervenirea termenului stabilit în conformitate cu alin. (4), lit. b), cu privire la activitatea de generare a energiei electrice din surse regenerabile, disponibilă pe inverter/invertoare.</p>	<p>Articolul 39¹: (1) d) la punctul de conectare al unui prosumator, acesta are obligația instalării unui echipament de măsurare bidirecțional care înregistrează pe interval energia electrică livrată în rețea și energia electrică consumată din rețea, sau două echipamente de măsurare unidirecționale cu înregistrare pe interval, într-un loc ușor accesibil pentru citirea datelor.</p>	<p>Contoarele vor măsura energia electrică pe interval, fără a specifica orar. Specificarea parametrilor tehnici, măsurarea orară sau la fiecare 15 min sau 5 min se va realiza în Regulamentul corespunzător. Nu este clară necesitatea acestei comunicări. Se propune excluderea acestei prevederi. Dacă această prevedere a fost inclusă cu scopul determinării unei statistici a energiei electrice real generate, pot fi aplicate metode analitice pentru estimare. Transmiterea informațiilor va fi una anevoioasă.</p>
<p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii Punct nou</p>	<p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (1) e) înaintează propunerea de modificare la Codul Fiscal cu privire la scutirea de TVA cu drept de deducere la importul echipamentelor utilizate pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile și care au o durată de fabricație ce nu depășește 48 de luni.</p>	<p>Scutire de TVA ar veni în susținerea producătorilor de energie din surse regenerabile ce aduc echipamente noi, mai ales având în vedere că unii dintre acești producători ar putea să vândă energia electrică în condiții de piață. În prezent sunt asemenea exemple când unii producătorii, care nu au obținut statutul de producător eligibil la tarife fixe aprobate de ANRE, vând energia electrică în condiții de piață.</p>
<p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (5) a) în termen de 6 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi, va prezenta Guvernului propuneri de modificare a legislației cu incidență în domeniul energiei electrice, promovării energiei din surse regenerabile, urbanismului și amenajării teritoriului, autorizării</p>	<p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii (5) a) în termen de 6 luni din data intrării în vigoare a prezentei legi, va prezenta Guvernului propuneri de modificare a legislației cu incidență în domeniul energiei electrice, promovării energiei din surse regenerabile, urbanismului și</p>	<p>Consideram ca aceasta poate fi aplicat numai pentru prosumatori până la 10 kW, pentru capacitați mai mari trebuie sa fie emis aviz de racordare deoarece sunt necesare verificări adiționale, verificări din punct de vedere a securității, fiabilității, calității etc.</p>

Prevederea articolelor	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea
<p>executării lucrărilor de construcție, în vederea implementării procedurii de conectare la rețeaua electrică în baza unei notificări simplificate, stabilite la art. 28, alin. (1¹). Procedura de notificare simplificată va viza racordarea la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv cele deținute de prosumatori, sau centrale electrice din surse regenerabile instalate în cadrul unor proiecte demonstrative, cu o capacitate electrică unitară sau agregată de 50 kW sau mai puțin, cu condiția ca stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute.</p>	<p>amenajării teritoriului, autorizării executării lucrărilor de construcție, în vederea implementării procedurii de conectare la rețeaua electrică în baza unei notificări simplificate, stabilite la art. 28, alin. (11). Procedura de notificare simplificată va viza racordarea la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv cele deținute de prosumatori, cu o capacitate electrică unitară sau agregată de 10 kW sau mai puțin, cu condiția ca stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute.</p>	